

# Suzuki *Nieuws*

UITGAVE VAN DE SUZUKI VERENIGING NEDERLAND NR. 33-3 / MAART 2017



WHAT IS MAN'S ULTIMATE DIRECTION IN LIFE?  
IT IS TO LOOK FOR LOVE, TRUTH, VIRTUE, AND BEAUTY.

Shinichi Suzuki



# OPROEP VAN DE REDACTIE

Het Suzuki Nieuws is een blad voor Suzuki leerlingen en ouders van alle instrumenten, maar het is ook voor Suzuki docenten in opleiding en docenten die de gehele opleiding afgerond hebben en uiteraard ook voor teacher trainers, kortom voor iedereen die bij het musiceren naar de Suzuki methode betrokken is.

## IEDEREEN

mag kopij voor het Suzuki Nieuws opsturen naar Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht (redactie):

liesbeth@violeren.nl

of

Suzuki studio

Plein 19c

2511 CS Den Haag

Vragen? Bel gerust: 06-15 83 32 82

Dus ouders en kinderen: als je iets moois hebt meegemaakt op een workshop of je je eigen belevenissen in je eigen lessen, goede ideeën voor het dagelijkse oefenen thuis wilt delen met anderen...

Docenten (in opleiding): voor al jullie examens moet je steeds ook boeken over de Suzukifilosofie en of psychologie lezen. Samenvattingen zouden ook anderen kunnen helpen en/of inspireren. Dus stuur ze op, dan hebben andere docenten en ouders er ook nog iets aan...

Teacher trainers: Jullie hebben jarenlange ervaring in jullie lespraktijk met ouders en kinderen maar ook met docenten, die zich voor het Suzuki onderwijs interesseren en de opleiding bij jullie volgen.

Deel jullie ervaringen alsjeblieft met anderen!

Weet je van workshops die op stapel staan of organiseer je zelf een workshop...

Heb je leuke muzikale (oefen)spelletjes, muziekraadsels, mooie kleurplaten die met muziek te maken hebben of tekeningen...

**BOEKRECENSIES:** Wie een boek uit de Suzukiwinkel bestelt en er een uitgebreide recensie voor het SuzukiNieuws over schrijft, krijgt het boek gratis!

Meld het even aan Martin Loose via [bestellen@suzukimuziek.nl](mailto:bestellen@suzukimuziek.nl).

Dus klim 'in de pen':  
het SuzukiNieuws is niet alleen

## VOOR IEDEREEN

maar hoort ook te zijn

## VAN IEDEREEN

die met het Suzuki onderwijs te maken heeft!

**DEADLINE VOOR HET KOMENDE SUZUKI NIEUWS**  **15 MEI 2018**

# VAN DE VOORZITTER

*Karen Lavie*

Het was een drukke tijd voor het bestuur: de rush (toch altijd weer) om het Suzuki Nieuws volgeschreven en op tijd de deur uit te krijgen en tegelijkertijd het voorbereiden van de ALV. Voor wie daar niet bij kon zijn: ons belangrijkste project was (en is) het uitbreiden en in een nieuw jasje steken van de website. Nieuw zijn de docentenprofielen die docenten zelf mogen aanmaken. Meer hierover elders in dit nummer, dat gutst van Suzuki nieuws, beschreven vanuit diverse perspectieven, maar met een duidelijke rode draad. Rood staat hier voor hartstocht, want Suzuki maakt mensen hartstochtelijk.

Als docenten worden we steeds weer uitgenodigd tot verwondering, dat vermogen om het bijzondere in het alledaagse te zien en nieuwe inzichten te verwerven over simpele melodieën of technieken. Daardoor is het mogelijk dat je als docent na 10.000+ Kortjakjes (Twinkles) dit liedje nog steeds met liefde en verve ten gehore brengt. Violdocent Coutier Rademaker schrijft hierover in “De innerlijke houdbaarheid van Kortjakje”, een heel persoonlijk verslag waarmee hij een essentiële kant van Suzuki belicht: openheid en vriendschap. In de voorjaarsvakantie ging hij naar Berlijn voor een workshop voor docenten, gegeven door de Poolse viool teacher trainer Anna Podhajska. Door haar jarenlange ervaring met Suzuki’s vioolpedagogie heeft zij sterke overtuigingen over allerlei aspecten van het lesgeven. Niettemin geeft zij individuele docenten de ruimte om hun eigen weg te vinden met hun leerlingen. Suzuki zelf deed dat ook. Het was niet alleen zijn methode, zei hij altijd weer tegen iedereen die bij hem kwam studeren, maar een synthese van zijn ideeën en de manier waarop iedere docent daar invulling aan geeft.

“De tijd gaat snel”, verzucht Scott Cheung (“Scott’s column”), zes jaar na zijn eerste Kortjakjes als Suzuki-vader. Hij kon het zich niet voorstellen in het begin, hoe je wel een jaar lang ‘op Twinkles’ kan zijn: “dat is toch steeds maar hetzelfde doen?” Maar na ruim zes jaar dagelijks luisteren, leuke manieren bedenken om te oefenen en aantekeningen maken tijdens de les heeft zijn inzicht zich enorm verdiept en is hij in een positie andere ouders een hart onder de riem te steken. Zijn dochter is nu een wat eigenzinnige pre-tiener, maar ze heeft een degelijke technische basis en efficiënt oefenen is tot een tweede natuur geworden. En het allermooiste: ze speelt met een “stuk muzikaliteit waar je trots op mag zijn”. Dag mag je zeker, Scott!

Ook fluitdocente Gerda Thorn, in “Wif of Suzuki”, heeft het over ‘tijd’. Haar frustratie over de tirannie van de mobiele telefoon die maakt dat ouders gouden momenten missen in de lessen van hun kinderen, dreef haar tot een (stout)moedige stap: ze schreef een mail aan alle ouders waarin ze vroeg de telefoon uit te zetten tijdens de lessen. En ze waren haar dankbaar! Ze vertelt over de “mythische god Kairos die stond voor: de tijd die ertoe doet, de tijd die kansen biedt en voor een doorbraak kan zorgen. Hij vertegenwoordigde bevlogen momenten van schoonheid, inzicht en daadkracht die het leven bijzonder maken. Oftewel: het gebeurt allemaal in het nu. In het nu zijn we bezig kinderen te leren iets met aandacht te doen en hun talent te ontwikkelen”. Er is ook nog een andere tijd-god: Chronos. Hij staat voor de haast, de rat-race, de meedogenloze kloktijd. Als moeder van twee volwassen zoons weet ik, beter nog dan Scott, hoe snel ze groot zijn en hun eigen leven leiden. Kansen voor Kairos-momenten samen worden dan schaars. Eén van de mooiste aspecten van Suzuki is dat het die kansen expliciet biedt. Laat ze niet zomaar voorbijgaan.

Monique Dowgwillo (violdocente) bezocht een workshop georganiseerd door violdocent en docentenopleider Johannes Lievaart. Johannes ontwikkelde een systeem van ‘klaplessen’ dat nu internationale bekendheid heeft. Hij had Helen Brunner uit Engeland uitgenodigd om les te komen geven. Zij is een superervaren, veelgevraagde violdocent, over de 70 en met blauw haar, die bij de kinderen enorm populair is. Monique benadrukt hoe Helen zich tijdens het lesgeven regelmatig naar ouders en docenten wendt om iets nader uit te leggen. Dit is heel belangrijk natuurlijk en een goede herinnering. De ‘Suzuki driehoek’ (symbool voor de samenwerking tussen

docent, leerling en ouder) is hét centrale punt waar alles omdraait. Als communicatie tussen alle drie 'hoeken' op efficiënte, vriendelijke en respectvolle manier verloopt is succes verzekerd.

De eerste keer dat ik Suzuki gitaren hoorde was in Melbourne, meer dan twintig jaar geleden, maar ik weet het nog goed. Gitaristen en gitaristjes vulden het hele podium, trots rechtop, linkervoet op een speciaal voetsteuntje en speelden met indrukwekkend volle toon – dat gitaren samen zó mooi konden klinken! Ik moest er weer aan denken toen ik de prachtige foto's zag van leerlingen van Drieëtte Reesinck. Als enige Suzuki gitaardocent in Nederland organiseert ze steeds weer prachtige projecten voor haar groeiende groep leerlingen. In "Van de nood een deugd gemaakt...!" vertelt ze hoe ouders en vrienden de handen inéén sloegen om een gecanceld gitaar-event te redden. Het werd een gebeurtenis die alle verwachtingen overtrof.

Viooldocente Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht is geweldig in het vinden van andere disciplines die een aanvulling kunnen zijn op het Suzuki curriculum. In dit nummer vertelt ze over Dalcroze. Deze Zwitserse muziekpedagoog ontwikkelde een gestructureerde methode, waarin het gaat het om het vertalen van muziek naar beweging om daardoor de muziek beter te voelen en begrijpen. In Amerika en een aantal Europese landen is 'Dalcroze' vaak een activiteit bij Suzuki workshops. Ook is onlangs in haar studio in Den Haag een cursus van start gegaan, gebaseerd op het werk van de legendarische Hongaarse violiste Kató Havas (nu 97). Havas werd bekend om haar 'new approach': spelen zonder je lichaam te veel te belasten. Dit bevrijdt zowel lichaam als geest. Tussen de bedrijven door had Liesbeth ook nog tijd om een groep Argentijnen gastvrij te onthalen. Samen met haar leerlingen speelden de Argentijnse Suzukigroep een soort 'Tango-Twinkle', waarbij ook de jongste leerlingen mee konden doen. Het swingde de pan uit! Haar leerling Gijs (13) vond het supertof allemaal, en leerde leuke nieuwe dingen bijvoorbeeld hoe je een viool als een doedelzak kan laten klinken. Tot slot speelden de jonge Argentijnse meester-spelers een bevlogen concert voor een super-enthousiast publiek. Dankjewel Liesbeth, dat je zoveel leven in onze Suzukibrouwerij brengt!

Ik wens iedereen net zoveel leesplezier als ik had bij mijn 'preview'. Geef Kairos een kans en geniet van de volgende 1000 Kortjakjes, misschien op z'n Argentijns.

*Karen Lavie,*

*Docent en teacher trainer fluit, Haarlem*

### **Uitnodiging aan alle docenten: maak je profiel voor de SVN-website.**

De website wordt gerenoveerd. Een belangrijke toevoeging zijn de docentenprofielen. Zo'n profiel kun je zelf aanmaken via de link die aan alle docenten gestuurd is. Er is ruimte voor allerlei informatie over jou als docent en je lespraktijk. Zo veel of zo weinig als jij wilt (nou ja... er is wel een maximum :-). Op die manier wordt het makkelijker voor ouders van potentiële leerlingen een docent te vinden die bij hen past. Ook kunnen we elkaar als docenten zo een beetje beter leren kennen. Een belangrijke stap dus voor de Nederlandse Suzuki 'community'. Het is user-friendly, maar als je er technisch niet helemaal uitkomt (of de link niet meer kunt vinden in je mail-zak), mail dan naar één van de bestuursleden (achterop dit blad), die je kunnen verwijzen naar iemand die je kan helpen. We willen heel graag dat binnenkort alle docenten op deze manier op de SVN-site aanwezig zijn.



De innerlijke houdbaarheid van Kortjakje en nog meer...

## SUZUKIDOCENTEN WORKSHOP IN BERLIJN MET ANNA PODHAJSKA

Coutier Rademaker

“Hoe houden jullie het in vredesnaam vol, iedere keer weer dat Kortjakje of ‘Twinkle? Ik zou er gek van worden!” Bekende vraag en verzuchting die aan veel van ons, Suzukidocenten, zo af en toe gesteld wordt door niet-Suzuki collega’s. Ik heb het me ook wel eens afgevraagd, maar dan in de zin van “waarom verveelt dit liedje me niet?”

Het antwoord is me gegeven toen ik jaren geleden een keer door de gang van de muziekschool liep om een kopietje te gaan maken. Onderweg, in gedachten verzonken, kwam ik langs de kamer van mijn Suzuki dwarsfluitcollega Liesbeth van der Blom. Ze speelde samen met haar leerling een simpel wijsje en dat wijsje glipte bij me naar binnen en bleef hangen. En ik vond het zo mooi. Pas bij de kopieermachine besepte ik dat het Kortjakje was. Nieuw eraan was natuurlijk dat het dwarsfluiten waren en geen violen, maar toch: niet meer dan een nieuw facet van de al zo lang gekende diamant: ik denk dat ik het wel 10.000 keer - Suzuki’s ‘magic number’ – gespeeld heb de afgelopen 14 jaar.

### **Anna Podhajska**

Die vraag over de innerlijke houdbaarheid van Kortjakje werd gesteld aan Anna Podhajska, Suzuki viooldocente en teacher trainer, en was voor mij meteen een van de hoogtepunten van een workshop met haar tijdens de krokusvakantie. Ik was daar samen met collega Monique Dowgwilllo voor naar Berlijn gevlogen. Naast ons waren er nog ongeveer 25 andere collega’s uit Duitsland en andere landen zoals Spanje, Hongarije en Japan. Ik vind reizen heerlijk en Berlijn fantastisch en het was zo fijn dat Monique en ik ook eindelijk tijd hadden om gesprekken werkelijk af te maken. We zien elkaar vaak, zo’n beetje iedere vrijdag na de groepslessen en we bespreken veel. Maar op een of andere manier is er altijd nog meer te bespreken. Superbelangrijk, dit contact, voor de balans in ons werk.

Anna Podhajska komt uit Polen, deed daar een heel goede conservatoriumopleiding. Ze kreeg het aanbod om een jaar in IJsland te werken als vervangster voor een zieke collega en bleef er uiteindelijk 15 jaar. Van de muziekschooldirecteur kreeg ze de opdracht een Suzukiopleiding te gaan volgen. Dat deed ze in eerste instantie met tegenzin, zo vertelde ze ons met een glimlach. Ze dacht dat ze het allemaal wel wist, maar stelde tegelijkertijd vast dat het niet zo lekker liep met haar leerlingen als met die van Suzuki collega’s. Het was een struggle, maar ze heeft er zoveel van geleerd en ook zoveel van onthouden dat ze nu een prachtig helder beeld heeft van onze methode en ook van alles wat er omheen bestaat. Ze heeft de Suzukimethode in haar hart gesloten en is nu een grote naam in de Europese Suzukiwereld.

Ze heeft zeer uitgesproken ideeën, maar is ook open voor die van anderen en leert graag. Haar eigen geschiedenis heeft haar geleerd hoe belangrijk die openheid is. Suzuki zei tegen docenten die na een opleiding bij hem in Japan teruggingen naar hun eigen land, dat er geen ‘Suzukimethode’ bestaat, maar dat iedere docent die op zijn of haar eigen manier gestalte geeft. Zo doet Anna dat ook. Ze is bereid haar eigen overtuigingen tegen het licht te houden, weet door haar enorme ervaring dat er vele invalshoeken zijn. Ik kon het ook oneens zijn met haar over een bepaalde aanpak (over vibrato bijvoorbeeld) maar daar was zoveel ruimte voor dat ik me geen moment bezwaard heb hoeven voelen. Het creëren van zo’n sfeer is wat iemand tot een goede teacher trainer maakt, daar ben ik nog steeds van onder de indruk. Door die soepelheid ontstond ook steeds weer het gesprek.

### **Het fijne van collega’s**

Ik heb een geschiedenis in Duitsland. Ik ben daar, na mijn eerste Suzuki level in Frankrijk, met twee levels in de weer geweest. Eerst bij Kerstin Wartberg, daarna bij Flora Gall. Uit die tijd ken





ik nog veel collega's en een aantal van hen was ook in Berlijn. Zo goed om elkaar weer te zien. Sangit Boontje (– een Nederlandse –) was er. Ik heb haar 30 jaar geleden leren kennen, uit het oog verloren en in een totaal nieuwe setting – de Suzukiwereld – 10 jaar geleden opnieuw ontmoet. Ze zit sinds mensenheugenis in Berlijn. Dierbare vriendin met wie je praat alsof je elkaar de dag ervoor nog hebt gesproken. En Gino Ramirez, violist en percussionist die legendarische trommelsessies doet met groepen tijdens Suzukiworkshops. Iedereen wil hem adopteren, zo leuk en warmhartig is hij. Yoko Hoshino, uit Japan, samen met haar moeder die ook Suzukidocente is. Ze hebben allebei van Suzuki zelf les gehad. Ik heb samen met Yoko een level gedaan en hield niet op me te verbazen over het feit dat ze alleen Japans én Duits sprak, maar geen Engels. Inmiddels is ze met een Nederlander getrouwd en spreekt ze Engels.

We hebben het druk gehad met z'n allen dat weekend. Veel uitgewisseld – met Anna en via haar als katalysator met elkaar - over met name de eerste drie Suzukiboeken, samen gespeeld, tonalisaties gedaan, vibrato, staccato. We speelden Perpetual Motion. Staand in een grote cirkel - de kamer was bijna te klein - speelde iedereen na elkaar vier noten. Dat is best spannend als je langzamerhand je beurt ziet naderen... Maar tekenend voor de sfeer was hoe gelijkklikkend iedereen was.

De luxe te hebben om samen met collega's met dit soort onderwerpen bezig te zijn en aan zelfonderzoek te doen is zo aangenaam. En zo belangrijk en zo noodzakelijk. We hebben best een zwaar vak, zijn voortdurend bezig met communicatie, het zoeken van de click met onze leerlingen en hun ouders. En niemand is hetzelfde. De ene keer loopt het heel gemakkelijk en geeft het je vleugels, een andere keer ben je gesloopt na een half uur met dichte deuren en zit je vol met vragen. Het is een uitdaging alert en levend te blijven, steeds bereid te zijn opnieuw te kijken, nieuwe dingen te ontdekken, oude ontdekkingen te koesteren zolang ze levenskracht hebben en ze te laten gaan als ze die niet meer hebben. Dat Kortjakje-verhaal is hier voor mij zo symbolisch voor. Voor mij is Kortjakje de thermometer die laat zien of ik er nog goed in zit. Dus niet alleen voor de leerlingen is Kortjakje de basis, ook voor deze docent.

De gouden sleutel is volgens mij dat je het iedere keer opnieuw verwelkomt alsof het helemaal nieuw is, het speelt alsof het helemaal nieuw is, het je leerlingen geeft alsof het helemaal nieuw is. Dat geheim doorgeven is een van onze belangrijkste opdrachten, daar ben ik van overtuigd.

Het hebben van een vaststaand repertoire is een enorm voordeel. We weten allemaal waar het over gaat, we hebben al die stukken talloze keren gezien en gespeeld, tegen het licht gehouden, laag voor laag bekeken. Ik ben iedere keer weer verbaasd en blij als ik een nieuwe ontdekking doe in een Suzukistuk. Dat maakt het stuk weer helemaal nieuw.

### **Ouders, Oost en West**

Veel aandacht voor de essentiële rol van de ouders. Ouders maken zo'n proces tot een succes, met liefde en aandacht en passie en geduld en optimisme. Of ze breken het. We kennen allemaal de voorbeelden van beiden. En natuurlijk bevinden de meesten zich tussen deze twee extremen. Anna is een stuk strenger tegenover ouders dan ik. In Polen doe je dat toch wat anders dan in Nederland denk ik en

weer heel anders dan in Japan bijvoorbeeld. “In het Westen gaan de mensen uit van de zwakte van een kind, in het Oosten van de kracht” zei ze. Met het Oosten bedoelt ze Japan, waar de oorsprong van onze methode ligt. Daar is (nog) veel meer een vanzelfsprekende discipline dan bij ons in Nederland. En hetzelfde geldt voor Polen, maar dan weer op een andere manier. Maar ik hoorde heel goed wat ze zei en dat gold voor ons allemaal. Hoe ver ga je met de compromissen? We onderhandelen wat af ;-). Hoe geweldig is het als ouders de boodschap echt begrijpen en er vol voor gaan en kind en instrument floreren.

### **Nieuwe ontdekkingen**

Anna gaf tijdens de workshop individuele lessen aan kinderen en ook groepslessen. Ik vond haar geweldig: zo helder in contact met de leerlingen. Leuk ook om te zien dat Berlijnse leerlingen – net als Deense leerlingen – in veel opzichten zo lijken op Nederlandse leerlingen. Een observatie van Monique. Het fijne van deze methode is dat collega’s en anderen altijd welkom zijn tijdens de lessen. We nodigen elkaar uit ideeën te jatten en dat heb ik dan ook naar hartenlust gedaan daar in Berlijn. Ik weet natuurlijk dat het hier niet over ‘jatten’ gaat maar over ‘delen’, maar ik vind ‘jatten’ gewoon even een lekker woord.

We zijn als Suzukidocenten altijd met toon bezig, een van dé gouden aspecten van onze methode. Voor violisten gaat het om een combinatie van een mooie, volle streek en een exact zuiver geplaatste vinger. Doe je dat bij bepaalde vingerzettingen (octaven, tertsen en kwinten), dan gaat er een andere, losse, snaar meetrillen en gaat de viool ‘open’. Suzuki heeft daarvoor oefeningen, de zogenaamde ‘tonalisaties’ gecomponeerd die een belangrijk onderdeel vormen van onze lessen. Anna kwam met het idee om Kortjakje in G te spelen, te beginnen met de derde vinger op de D snaar. Alles resoneert!

En nóg een, iets wat ik lang geleden heel veel gedaan heb samen met leerlingen, maar daarna vergeten heb. Je vouwt een klein papier en hangt het aan de A snaar. Speel de eerste vinger op de G (zuiver) en het papiertje trilt zo van je viool af. Zo blij dat ik dit weer teruggevonden heb.

### **Nog even Berlijn en toen naar Tegel**

De laatste dag van de workshop was ik jarig, wéér een lente erbij. Sangit had taart meegenomen en ze hebben me toegezongen. Wat een fijne groep mensen was dat. Met Monique en Sangit gaan eten in een klein India’s restaurantje. Uit eten is trouwens hartstikke goedkoop in Berlijn. We zijn nog even gaan wandelen langs Unter den Linden (de allermooiste straatnaam die ik ken) naar de Brandenburger Tor en het parlamentsgebouw tot Monique op de bus ging naar het vliegveld dat ze hardnekkig met een dikke grijns op een Nederlandse manier bleef uitspreken: ‘Tegel’... Ik ben nog twee dagen gebleven, veel gewandeld in het zonnige en steenkoude weer, Tiergarten, all over the place, twee keer in het historisch museum en toen ook naar Tegel... Ik krijg Monique’s uitspraak niet meer uit m’n hoofd.

Op het vliegveld werd me gevraagd of ik nog even naar de lounge wilde. Die vraag had ik nog nooit gehad. Pas toen ik op mijn boarding pass keek begreep ik het. Mijn zoon Daan (ook voormalig Suzukileerling) heeft op zijn werk contact met iemand met een hoge positie bij de luchtvaartmaatschappij. Ik zat business class, stoel 1F, Daantje had het geregeld! Ikzelf kijk altijd met besmuite interesse naar de business class mensen als ik langs ze heen naar achter loop. “Waar halen ze die poen vandaan, wat voor werk zouden ze doen, wat zien ze er verwend uit, wow dat ziet er relaxed uit...” en nog meer van dergelijke privégedachten. En nu zat ik daar. Zoveel beenruimte dat je ook nog een tent had kunnen opzetten. Ik had mijn viool maar gauw in het vak boven de buurman aan de andere kant van het gangpad gedaan, in de ingesloten veronderstelling dat het mijne vast al lang vol zou zijn. Het is altijd spannend met violen in economy, een beetje een stormloopgevoel. En nu zag ik de economy mensen met diezelfde besmuite interesse naar mij kijken...

De lichten gingen uit. De kracht van het optrekkend vliegtuig duwde me dieper in de comfortabele stoel. We stegen op en Berlijn gleed weg onder ons, de donkere nacht in. Het landingsgestel werd ingetrokken, “ka-bonk”. “Bing Bong” klonk het zacht, zoals altijd; ik zou wel eens willen weten waarom. Het gordijn achter me ging dicht, brood met salade en rode wijn in een echt glas. De stewardess die me vroeg of ik nog iets nodig had... .. En op Schiphol stond Daan te wachten!

# VAN DE NOOD EEN DEUGD GEMAAKT!

*Drieëtte Reesinck*

Zes (bijna) 'gitaar-tieners' uit mijn Suzuki-groep zouden meedoen aan een groot gitaarspektakel onder de paraplu van het festival 'Who's Next'. Uitdagende muziekstukken met klinkende namen als El Vito, 007 en Happy werden ijverig ingestudeerd. Concertkleding werd geregeld, evenals vervoer naar de Schouwburg in Almere. Ze hadden er zin in!

En toen ineens, een kleine 3 weken van te voren... het hele festival gaat niet door... organisatorische problemen... iets met financiën... blabla... nee, niets dan lof voor de gitaristen, die hebben alles tot in de puntjes voor elkaar...

Daar sta je dan. Hoe ga je dat verkopen aan de kinderen? En aan het top-jeugdensemble uit Zwitserland (ZGE) dat zou meedoen en aan de 21 gitaristen, veelal vakstudenten van het Nederlands Jeugd Gitaar Orkest (NJGO)? En aan al die tieners uit het hele land? We 'moesten' een alternatief bedenken!

Vanaf dat moment sloegen we de handen in elkaar: Peter Constant en Marion Schaap van Stichting Gitaarorkest Nederland en mijn lieve partner Paul Liklikuwata en ondergetekende. Als eerste besloten we de grote repetitie onder leiding van Peter gewoon door te laten gaan; dat was al een bijzondere ervaring voor mijn leerlingen. Peter genoot ook van hen, omdat deze relatief jonge leerlingen de stukken meteen al met zoveel gemak speelden en daarbij de dirigent aankeken en tijd hadden om de meest 'agressieve' grimassen te trekken als 007 voorbij kwam.

Maar het echte werk moest nog komen. We besloten zaterdag 17 februari een concert te organiseren in een mooie nieuwe kerk in Amersfoort: De Bron. We vertrouwden op de positieve inzet van de ouders, en die kwam er. Het resultaat was verbluffend. In een overvolle kerk deelden 30 (semi)professionals en 25 tieners het podium. Wat een genot om de veelzijdigheid van de gitaar te mogen zien en horen. Wat was ik dankbaar dat de meeste van mijn leerlingen waren gekomen en dat er zelfs 3-jarigen waren die niets van het 2 uur durende concert wilden missen.

Met na de pauze een extraatje: 13 van mijn Suzuki-kinderen mochten een kleine presentatie geven. En dat deden ze met volle overgave! 3x moesten zij buigen vóór het publiek tot bedaren kwam ;-). Voor veel mensen een eerste kennismaking met Suzuki-Gitaar.

En zo leerden de kleintjes van de groten en de groten van de kleintjes. We hebben geen wanklank gehoord (oké, toch eentje: "het concert was wat lang, maar we hadden het niet willen missen"). Wat een geweldige ervaring voor iedereen en wat een les in energie: Vele handen maken niet alleen licht werk, maar tillen het gewone op tot een blijvende herinnering.

Nogmaals dank voor iedereen voor alles wat je jezelf en anderen gegeven hebt!

Dat ik niet de enige ben die er zo over denkt, bleek wel uit de vele reacties. Een kleine greep vanuit de oudergroep:

"Prachtige uitvoering. We hebben enorm genoten. Dank allemaal".

"Hulde aan alle spelers, organisatoren en helpers!"

"Indrukwekkend om met het concert en de repetitie met zo een grote groep gitaristen te spelen."

"Enorm leerzaam om naar de ervaren spelers te luisteren."

"Mijn zoon heeft ook enorm genoten van de reactie van het publiek!"

"Voor de jonge Suzuki-gitaristen was het zéér motiverend."

"Maar wel een héél hoog doel om naar te streven ;- ) want wát was het goed!"



“Met zoveel gitaren klinkt alles veel intenser en dit geldt ook voor de stilte direct na de stukken...”

En een kind van 6 jaar verwoordde het zo: “Het was leuk dat er zoveel gitaristen waren en dat het zulke mooie liedjes waren.” En bij de repetitie: “Mama, ik krijg een beetje traantjes in mijn ogen omdat ik het zo mooi vind.”

En daar word ik dan weer stil van...

*Drieëtte Reesinck, Suzuki gitaardocent, Amersfoort*

De prachtige foto's zijn gemaakt door Donja de Wit, Drieëtte's dochter.



# UITWISSELING MET DE ARGENTIJNEN

Gijs Smit

Op woensdag 31 januari 2018 kwam Fernando Piñero met zijn leerlingen spelen in de Barthkapel. Veel van hen waren voor de eerste keer in Europa en ze gingen onder andere naar Amsterdam, Antwerpen en Brussel. De leerlingen waren tussen de 14 en 24 jaar en speelden op hoog niveau viool. Fernando Piñero geeft les in Cordoba, Argentinië. Fernando is een vriendelijke man die met veel passie les geeft.

Het eerste deel gingen we samen Suzuki stukken spelen waaronder Menuet 3 van Bach en "Seitz 1". Fernando leerde ons ook ritmes uit Argentinië en hij liet aan ons zien hoe je een viool als een doedelzak kan laten klinken, wat erg mooi bij Musette klinkt. Hij benadrukte het belang van dynamiek in een stuk. Het was erg leuk om met leerlingen die helemaal in Zuid Amerika wonen samen muziekstukken te kunnen spelen en met ze te kunnen praten over Argentinië. In de pauze aten we gezamenlijk een stukje taart en kleedden de Argentijnen zich om. Tenslotte gaven ze een concert met zowel Suzuki als Argentijnse muziek van onder andere Piazzola. Ik vond vooral de Argentijnse muziek leuk omdat een ander soort muziek is dan dat we hier hebben. Het is erg ritmisch. Er was ook een stuk met een opera zangeres, pianist en een cellist. Het lijkt me super tof om ze op te zoeken in Argentinië.

Gijs Smit (13 jaar uit Wassenaar) (viool leerling van Liesbeth Bloemsaat)

---

## JOSHUA BELL OVER BACH

Monique Dowgwillo

Laatst las ik weer het boekje bij de Bach-cd van Joshua Bell. Hierbij een aantal zinnen eruit, die me raakten. Joshua Bell schrijft:

*"Ik kan me geen componist voorstellen, wiens muziek zo boven alle schoonheid uitstijgt. Bach's muziek vertelt meer dan alleen een verhaal. Door zijn muziek, krijgen wij een glimp van de essentie van het leven zelf, een blik in de diepste werking van het universum, of, zoals velen het zullen zeggen, een weg naar God.*

*Mijn eigen kennismaking met muziek begon bij Bach.*

*Als klein kind, hoorde ik mijn moeder en mijn zus Bach's Inventie's op de piano spelen.*

*Mijn vader luisterde naar Bach's Mis in b-klein. Het was zijn manier van (aan)bidden, nadat hij, als voormalig priester, lang voor ik geboren werd, georganiseerde religie verlaten had.*

*En het was een vioolconcert van Bach waarmee ik voor het eerst optrad met een orkest toen ik 7 jaar oud was.*

*Bach is altijd een belangrijk deel van mijn leven gebleven. Als ik 's morgens mijn viool pak, pak ik eerst de "viool bijbel"; Sonates en Partita's van Bach voor solo viool.*

*Vaak speel ik dan de Chaconne, het "kroonjuweel", en misschien wel het meest perfecte en complete stuk muziek dat ooit geschreven is.*

*Nadat ik dit gespeeld heb, veeleisend als het is zowel muzikaal als technisch, heb ik het gevoel dat heel mijn brein geïmpulseerd is en gestimuleerd is, en alsof ik door alle mogelijke menselijke ervaringen heen ben gegaan.*

*Bach houdt me eerlijk, in zijn muziek is geen plaats voor oneerlijkheid of oppervlakkigheid. Dat zou heiligschennis zijn.*

*Als ik wellicht een beetje veel religieuze termen gebruik om mijn gevoelens tegenover Bach en zijn muziek te beschrijven, raad ik iedereen aan de laatste delen van de vioolconcerten in A-klein en E-groot te beluisteren, om te horen dat Bach's muziek ook vol zit met dans, humor en puur plezier!"*

Vanzelfsprekend is deze cd een aanrader, je kunt dan tevens de hele tekst in het boekje lezen!

Monique Dowgwillo (Suzuki viooldocente, Amsterdam)







Het jaar 2018 met Argentijnse levensvreugde ingeluid

## FERNANDO PIÑERO EN ZIJN ENSEMBLE CAMERATA OP BEZOEK IN DEN HAAG

Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht

Wat afgelopen zomer bij de Deense workshop van Jan Mathiessen en de Amerikaan Ed Kreitman een losse opmerking van de Argentijn Fernando Piñero leek, groeide uit tot een spetterende opening van het nieuwe jaar – een internationale uitwisseling Nederland-Argentinië, een uiterst plezierig en inspirerend les- en concertmoment van het prille jaar 2018!

Ik had Fernando Piñero al wel vaker gezien, in Japan, in Davos, in... geen idee: maar in augustus 2017 in Arhus zag ik hem weer lesgeven – en weer was ik onder de indruk van zijn fijne, rustige stijl van lesgeven en van zijn finesse!

Na een van zijn lessen raakten we aan de praat en hij vertelde me toen, dat hij eventueel van plan was, een tournee met zijn gevorderde leerlingen door Europa te maken in de loop van het komende jaar en of ik eventueel mogelijkheden zag een concertlocatie voor hen te regelen... Den Haag of Amsterdam, dat leek hem wel wat. Ik zei direct dat ik ernaar uit zou zien, iets voor hem te kunnen betekenen en hopelijk ook iets samen met zijn en mijn leerlingen te kunnen doen; leuk, maar enigszins schroom had ik wel, moet ik zeggen. Even iets regelen... Echter: nadat iedereen vanuit Arhus weer huiswaarts was gegaan, bleef het lange tijd stil... de verbinding met Argentinië: dat was wellicht iets voor de verre toekomst... jaja, okay, tournee... zal wel.

Maar precies op Sinterklaasavond kwam er een mail met een “zonnige groet uit Cordoba” van ene Fernando... verdraaid, Fernando was z’n eigen vraag niet vergeten: Of hij begin februari of eind januari met een groep van 20 leerlingen in de leeftijd van gemiddeld 15 jaar, allen zo rond boek 6 en hoger (en 7 begeleidende personen) zou kunnen komen? Weer gingen wat mails heen en weer over eventuele data en een dag voordat de kerstvakantie zou beginnen, wist ik pas dat ik mijn vaste concertlocatie op woensdag 31 januari de hele namiddag zou kunnen gebruiken! Het leek te passen, met wat Fernando en zijn reiscommissie van plan waren. Dat stond dan maar mooi vast. De inhoud zou later nog komen. Belangrijk was, dat we een locatie hadden voor 26 Argentijnen en tenminste evenveel leerlingen van mij. Veel van mijn leerlingen spelen nog geen boek 6 – alleen Judith staat als een rots in de branding voor ieder Suzuki-stuk uit ALLE boeken(!), en trots ben ik ook op Gijs, die zeer stabiel is gaan spelen en nu vol vaart de ene na de andere Seitz in zijn repertoire opneemt. De zussen Luka en Senna (altviool!) niet te vergeten die altijd en overal ‘vliegende keep’ begeleidingen kunnen bieden. Leeftijds- en spelniveau-verschillen met mijn veelal veel jongere leerlingen te overbruggen, daar zag Fernando absoluut geen problemen in! Mooi!

De groep Argentijnen had er voor gekozen, in Den Haag te resideren... en van daaruit eerst een excursie naar Amsterdam te ondernemen, de stad te verkennen, musea en Nederland in zijn ultieme vorm te zien! Dinsdagmiddag stond mijn geliefde Mauritshuis voor hen op het programma en kwam Fernando even dag zeggen en de studio in ogenschouw nemen. De volgende ochtend zou hij graag met zijn groep repeteren, of dat bij mij kon... tuurlijk, wat dingen opzij schuiven een beetje propfen en spelen maar... en eerlijk is eerlijk, het paste, ze repeteerden, ik genoot ervan. Zittend op de grond thee en versgebakken stroopwafels van de hand van een van mijn leerlingvaders etend luisterden ze gefascineerd naar mijn verhaal over de eerste druk van “La Folia” uit het jaar 1700, die ik onlangs op een veiling heb verworven en naar het verhaal van mijn man Edwin die (barok)strijkstokken maakt en hen de hele geschiedenis van de strijkstok in een notendop uit de doeken deed. Goede vragen werden er ook nog gesteld!

’s Middags was het moment daar... jonge Argentijnen en nog jongere Nederlanders bij elkaar en spelen maar, maar wat... adolescenten die Piazzolla tango’s spelen en een grote groep boek 1 en boek 2 leerlingen. Hoe zouden Fernando en ik dat aanpakken? Ik had over een programma nagedacht en allerlei niveau-trucs nagedacht.





Voor iedereen iets nieuws: Fernando had twee heel erg leuke Twinkle-ritmes met Argentijnse swing in petto! Drie keer het ritme “I-am-Fernando” en dan een stamp met de voet bij de lange noot op de Twinkle-noten! Dat was leuk en ook de ‘durf-nietten’ hadden het zo onder de knie! Op zich niet moeilijk, maar wat ongewoon was het andere ritme, een combinatie-ritme van het ons triolen-ritme plus twee gewone achtste noten... zo gauw dat liep, voelde je een carnavalsoptocht door Cordoba tot in je tenen en alles danste! Prachtig is ook altijd weer de Musette in gevorderd tempo met begeleiding van de kleinsten die ‘hop-paardje-hop-paardje’ op de D-snaar spelen. Voor ieder level was er iets bij: heel mooi om te zien was ook mijn nieuwste leerling, het 5-jarige meisje Iklim, die pas sinds 3 lessen bij de groepslessen van mijn jongste leerlingen mee had gedaan en in haar individuele les een week ervoor voor het eerst op een echt viooltje het ritme “appeltaart-met-slagroom” had mogen spelen: ze stond te dansen en te swingen met de grote groep en keek letterlijk mee de lucht in naar de tonen die de spelers naar het plafondgewelf van de kerk stuurden op Fernando’s verzoek om de hernemingen in “Reintje Vos” mooi afgerond en hemels te laten klinken. Gijs en Judit speelden Seitz 1 met de 20 Argentijnen samen en Judit deed met hen Fiocco... mijn ‘begeleidingsorkest’ van Luka (viool) en Senna en ik op de altviool speelden er een prachtige tweede stem bij!

De samenwerking met Fernando verliep uiterst soepel en direct in volle harmonie; zonder woorden wisten we van elkaar, waar we met de les heen wilden. Ik hielp de kleinsten met luchtstreken en ‘karate-bewegingen’ voor Allegro en hij leidde de grote groep! Anderhalf uur vlogen om – en toen waren er 3 taarten gebakken door Olga Dudko, moeder van mijn leerlingen Alexander en Maxim: geen kruimel bleef er over. Heerlijk vond iedereen het!

De Argentijnen hesen zich in hun concertkleding en toen kregen we een geschenk uit Argentinië, een prachtconcert met stukken uit de Vier Jaargetijden van Vivaldi, een Puccini aria gezongen door een jonge zangeres en een virtuose solo van de jonge Argentijnse pianist die alle andere stukken al meesterlijk had begeleid. Fernando, rustig, soeverein en toch heel energiek als altijd en de gedrevenheid en plezier bij de meisjes en jongens, over en weer glimlachend, het was aanstekelijk en maakte iedereen enthousiast! Uiteraard speelden ze niet alleen klassiek repertoire – een hele reeks stukken van Piazzolla werd zeer liefdevol en warm gespeeld in tegenstelling tot de vaak kille en hoekige uitvoeringen die we vaak zien en horen. “Bezieling” sprak uit alles wat deze groep deed!

Edwin vertelde me, dat ‘mijn’ Gijs met open mond enorm geboeid zat te luisteren en dat hij achteraf met Fernando sprak... nu wil hij naar Argentinië! Nog een paar reacties van leerlingen via de mail:

*“Ik heb genoten gisteren, wat een schitterende muziek! Bijna zonde dat ze niet in een uitverkochte Anton Philipszaal stonden, het was ongelooflijk wat een talenten! Dank je wel voor de uitnodiging. Hartelijk dank en groet, Hester Taverne, moeder van Alexander”*

*“Het was waanzinnig! Jij super bedankt dat we door jou vioollessen met zoiets moois in aanraking komen! Het was prachtig! Toen ik gisteren zat te luisteren bedacht ik me wie ik allemaal had mee kunnen nemen. Voor volgende keer zal ik je zeker vragen of dat mag. Wij kijken in ieder geval terug op een prachtige middag! Lieve groet, Frederieke en Salomé”*

Donderdag trok het gezelschap verder door Europa... eerst naar Brussel, de jonge pianist zou daar een masterclass met Martha Argerich volgen en de hele groep zou weer een concert verzorgen, dit keer ook met de harpiste die mee was gekomen. En daarna zouden ze verder gaan naar het conservatorium van Frankfurt... inmiddels zijn ze vast weer thuis... en moet ik Fernando maar eens mailen, wat hij in de zomer doet... hij had het erover dat hij weer in Europa zou zijn... er staat een rijtje liefhebbers onder mijn leerlingen klaar, die vast een extra les met hem willen doen, ook in de vakantie!

*Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht, (alt)viool en CML, Den Haag*



## WAAR HANGEN ZE UIT?

We ontmoetten elkaar eerder op het Festival voor Eenzaamheid van Iedereen, dat zijn ouders organiseerden met het idee dat eenzaamheid onterecht in het verdomhoekje zit. Want iedereen voelt zich er wel eens in ondergedompeld, en soms zit er schoonheid in eenzaamheid.

Is Odil weleens eenzaam? 'Een heel klein beetje, soms. Maar ik weet niet echt wat het is. Mijn vriendinnetje houdt van alleen spelen, maar alleen is niet eenzaam. Als ik met mijn vader en moeder ben, ben ik nooit eenzaam.'

Odil (9) speelt wel een instrument dat prachtige eenzame tonen kan voort-brengen: de dwarsfluit. Zijn favoriete liedje uit Boek 1 is een langzaam, melancholiek melodietje: 'The Moon over the Ruined Castle'. Hij speelt het met gevoel.

Odils dwarsfluit is een bijzondere, gekregen van een vriend van zijn vader. 'Kijk, hier staat het: D.F. Kuiper, die heeft hem gemaakt. Hij is bijna de enige Hollandse fluitenmaker. De andere kinderen hebben allemaal fluiten uit China of Japan. Deze klinkt mooier. Helderder.'

Hij laat het Twinkle-diploma zien dat de muziekschool hem gaf en leest voor: Mooi gespeeld met veel en...thou...si...asme. Ik weet eigenlijk niet wat dat is, maar ik ben wel blij met het diploma. Dan krijg je het gevoel dat je het al goed kunt.'

Hij speelt nog een liedje uit Boek 1, een Bourrée van Händel. Uit zijn hoofd, en met enthousiasme.



## FOR TISSIMO

Monique Dowgwillo

"For who?" vroeg mijn net uit Australië verhuisde leerling. En terwijl ik snel zei: "for me!", zodat ze door zou spelen, realiseerde ik me dat ze het woord ff (fortissimo) nog niet kende!





## WORKSHOP MET DE BRITSE HELEN BRUNNER!

*Monique Dowgwillo*

Op zondag 28 januari verzamelden zich al vroeg kinderen, ouders en docenten op de muziekschool van Vleuten om les te krijgen van de Engelse docente Helen Brunner en een van de allereerste Suzukidocenten in Europa. Zij was speciaal uitgenodigd door Johannes Lievaart en de Accademia Filarmonica.

Om 9.00 uur begon het programma met een klaples, door Johannes zelf. Ik had er al vaker over gehoord, maar was er zelf nog nooit bij geweest en ik was blij verrast! Het was eenvoudig en leuk voor iedereen en er was duidelijk goed over nagedacht. Alle bewegingen hadden een voorbereidende functie voor de later te spelen liedjes en de tijd vloog om.

De rest van de dag werd gevuld door lessen van de vermaarde Helen Brunner (zij was het brein achter het gigantische Paasconcert in de Royal Albert Hall (red.)), die in haar lessen niet alleen aandacht voor de kinderen had, maar ook de ouders en docenten erbij betrok. Regelmatig draaide zij zich om naar de ouders, om iets uit te leggen over wat ze deed of om gewoon een leuke anecdotte te vertellen. Ook de docenten kregen vaak speciaal aan hen gerichte uitleg.

De lessen waren lichtvoetig, nuttig en leuk, lopend van boek 1 t/m 5, steeds met een andere insteek, kleine oefeningen en een groot resultaat, kortom; hier was een zeer ervaren docente aan het werk, het leek alsof het niets was, maar voor ons zo inspirerend en leerzaam.

Voor mijn leerling Olivier Pontus, die eindelijk de gelegenheid kreeg het eerste deel van het Bach dubbelconcert in een groep te spelen (er waren 6 eerste en 6 tweede violen), en die toch al best veel andere Suzuki docenten gezien heeft, staat Helen nu met stip op nummer één van leukste docenten!

Een ander bijkomend aspect van dit soort dagen is het zien en spreken van collega's. O, wat heb ik daar van genoten! We zijn uiteindelijk allemaal met hetzelfde doel bezig en het is heerlijk te zien en horen hoe het anderen vergaat. Ook Cynthia Freivogel was er en ze vertelde dat ze als klein meisje van 5 jaar op haar allereerste workshop les had gehad van Helen en dit niet geheel zonder avonturen; Helen was namelijk achteruitgelopen en in de orkestbak gevallen! Bijna 2 meter diep! Iedereen had zijn adem ingehouden en uiteindelijk zagen ze dat Helen op haar rug lag met haar kostbare viool stevig vast; dit had slecht af kunnen lopen maar Helen was gelukkig in orde!

De laatste twee uren waren er masterclasses waar individuele leerlingen speelden en super goede tips van Helen kregen. Het was interessant te zien hoe ze bij ieder kind onmiddellijk een bepaald punt aanpakte en daarbij niet alleen het kind hielp, maar ook ons als docenten (tenminste mij) nieuwe inzichten wist te geven. Zo had ik bijvoorbeeld nog nooit gehoord over het verschil in beweging bij het maken van trillers met een hele of halve afstand; het is dus nooit te laat om er weer iets bij te leren!

De dag werd besloten met een nazit met heerlijke hapjes en drankjes, waarbij natuurlijk nog meer verhalen loskwamen.

Eén van de opmerkelijkste en leukste dingen die ik daarbij van Helen hoorde, was wel dat Shinichi Suzuki oorspronkelijk wilde, dat het eerste boek van Twinkle tot en met Perpetual Motion zou lopen! De uitgever schijnt toen veel moeite gedaan te hebben, Suzuki ervan te overtuigen, de eerste twee boeken (het tweede dus zijnde Allegretto t/m Gavotte van Gossec) tot een geheel te maken. Suzuki zou er altijd spijt van blijven hebben, onder andere omdat het op deze manier zo lang duurt voor een kind het eerste boek uit heeft! Dat is toch prachtig om te horen!

Al met al een heerlijke dag met Helen Brunner: een aanrader voor iedereen, mocht ze nog eens komen!

*Monique Dowgwillo (Suzuki viool, Amsterdam)*

# WIFI OF SUZUKI? KAIROS OF CHRONOS?

Met een instrument bezig zijn, is leren, iets met aandacht te doen

*Gerda Thorn*

Vandaag, 11 februari 2018 heb ik, na eindeloos twijfelen, de ouders van mijn leerlingen een mail gestuurd over het niet meer kunnen gebruiken van mobiele telefoons tijdens mijn (groeps)lessen en voorspeelmiddagen. Ik kreeg meteen hele fijne reacties terug, onder andere van moeder Aukje die me schreef dat Suzuki muziekles Kairos-tijd is en niet Chronos-tijd.

Het heeft me geïnspireerd om een stukje voor het Suzuki Nieuws te schrijven, want het alsmaar gebruiken van mobieltjes of tablets speelt vast niet alleen bij mijn lessen?

De aandacht waarmee jonge Suzuki leerlingen spelen als ze uit hun hoofd spelen, vond ik altijd al fascinerend. Aandacht heb je niet vanzelf, dat ontwikkel je. Om dat te ontwikkelen heb je je ouders en docenten nodig die je het goede voorbeeld geven en het je stap-voor-stap leren.

Bij deze methode horen ouders te observeren tijdens de individuele- en groepslessen en zijn ze op die manier helemaal betrokken bij het bijzondere proces dat hun kind een instrument leert bespelen. Als de relatie met het kind goed is en ze het allebei fijn vinden, kunnen ze zelfs jarenlang gezellig met de lessen mee blijven komen om te observeren. Juist ook die betrokkenheid spreekt me aan en is van essentieel belang: zonder ouders lukt het gewoonweg niet.

Dat daar échte aandacht van ouders bij hoort, lijkt bij de Suzuki-methode vanzelfsprekend, maar dat is het anno 2018 niet meer. Echte aandacht, zonder mobiele telefoons of tablets, is een stuk lastiger geworden en het gebruik van Wifi juist steeds gemakkelijker en daar wringt precies de schoen.

Dat je bij een (groeps)les van je kind mag zijn is echt uniek aan deze methode en geeft je bijvoorbeeld een mooi inkijkje in hoe je kind leert. Het zal niet heel veel anders zijn dan op school, daar waar je juist nooit mag kijken. Met aandacht kijken, luisteren en notities maken om vervolgens dat wat belangrijk was tijdens de les, mee naar huis te nemen en gedurende de week liefdevol te herhalen als je kind studeert. Je bent aanwezig in de les, zonder iets te zeggen en hier gaat het me om: ben je daar dan aanwezig of eigenlijk afwezig oftewel met iets anders bezig?

Hoe moet ik lesgeven aan een leerling terwijl achter hem/haar de ouder z'n mail checkt en even snel beantwoordt en daardoor precies dat kwartje, dat net gevallen is, mist? Hoe vaak heb ik nu gezien dat een leerling trots achterom kijkt en z'n vader of moeder in de digitale wereld verdwenen is en alwéér het mooie moment gemist heeft?

Als docent heb ik al m'n voelsprietten nodig als ik aan het lesgeven ben en het leidt mij daarom ontzettend af als ouders in de Wifi-wereld zitten of met iets anders bezig zijn. De actieve energie die ik nodig heb om goed te luisteren en kijken wordt voelbaar minder. Dat merk ik niet alleen, dat merken leerlingen natuurlijk ook.

Het lijkt wel of ouders weer opnieuw moeten leren hoe fijn dit moment met hun kind juist is. Écht aanwezig te zijn, even niets anders te hoeven dan puur deze les. De betrokkenheid die je NU toont is heel belangrijk voor het proces dat hopelijk nog vele jaren gaat duren en is een enorm goede investering want zoals gezegd hebben we de ouders hard nodig. Natuurlijk kun je niet alles de hele tijd volgen en opslaan in je geheugen en dwaalt je aandacht af en toe weg, dat is logisch en prima.

Tijdens de (groeps)les valt er van alles te zien. Het is in bijvoorbeeld interessant om te observeren hoe je eigen kind er bij staat, een vraag durft te stellen, een leuk ideeje heeft, een lange toon kan blazen/strijken, een steeds mooiere toon heeft, hoe het notenlezen gaat, zich kan concentreren in een groep, hulpvaardig is, hoe de houding naar de docent is, etcetera.

Maar net zo leuk en nuttig is het om andere kinderen te zien/horen groeien en daarvan deelgenoot te zijn. Bovendien haal je, als het goed is, de nodige aanwijzingen uit de (groeps)les die je thuis kunt gebruiken en herhalen.

Zeer ingewikkeld vind ik de ouder die de hele tijd met z'n mobiel/tablet bezig is tijdens een voorspeelmiddag: er zijn kinderen "live muziek" aan het spelen....dat is op dat moment toch het allerbelangrijkst en het allermooist wat er is? Kunnen werk/Facebook/whatsapp/etc écht niet even een uurtje wachten? Vroeger, nog vóór het mobiele tijdperk gingen er regelmatig ouders weg zodra hun kind gespeeld had maar nu verdwijnen sommige ouders op zo'n moment in hun telefoon: ze zijn ook daar wederom afwezig i.p.v. aanwezig.

We moeten mijns inziens echt terug naar Kairos-tijd, de mythische god die stond voor: de tijd die er toe doet, de tijd die kansen biedt en voor een doorbraak kan zorgen. Hij vertegenwoordigde bevoegen momenten van schoonheid, inzicht en daadkracht die het leven bijzonder maken. Oftewel: het gebeurt allemaal in het NU. In het NU zijn we bezig kinderen te leren iets met aandacht te doen en hun talent te helpen ontwikkelen.

Filosofe Joke Hermsen schreef al een tijdje geleden dat we slaven van de kloktijd (Chronos) zijn geworden en Kairos daardoor missen: de tijd van het juiste moment en concentratie. Met onze kinderen vliegen we van de ene sport naar de andere hobby en druk als we zijn proppen we ons werk er ook nog even tussendoor. De hele dag kun je bezig zijn met alle mailtjes, Whatsappjes, Facebook en Instagram die maar binnen blijven komen want we hebben allemaal overal Wifi en telefoons waarop het kan maar uiteindelijk zijn het tijd, energie en aandacht slurpers.

Het werkt niet als ik met een leerling tijdens de les in een Kairos-moment zit en de ouder in Chronos-tijd bezig is: het is echt voelbaar dat het botst en ik wil dat niet meer voelen. Alle onderdelen van de Suzuki-driehoek (leerling-docent-ouder) moeten tegelijkertijd in Kairos-tijd zijn, dan werkt deze methode het best.

De mythische figuur Chronos staat voor de lineaire en meetbare tijd. De tijd waarin we van activiteit naar activiteit gaan, de tijd waarin we altijd tijd tekort komen en op zoek zijn naar lege momenten. Het ogenschijnlijk "lege moment" dat je kind muzikales heeft en je daar bij mag zitten is hopelijk voortaan een kostbaar Kairos-moment en ik zou iedereen die dit stukje heeft gelezen, willen aanmoedigen zichzelf en zijn kind sowieso veel Kairos-momenten te gunnen, aangezien die tijd hét moment is van volledige aandacht voor het moment zelf. Het zal de (muzikale) ontwikkeling van kinderen goed doen. Geniet ervan!

*Gerda Thorn, dwarsfluitdocente in Amsterdam*



Hoe Isabelle's vader zorgde dat ze én naar zijn schoenen keek en tóch met een mooie houding kon spelen; twee vliegen in een klap!



## MINDER OEFENING EN TOCH MEER MUZIKALITEIT



Wat gaat de tijd toch snel denken we regelmatig. De kerstvakantie is al lang achter de rug en het jaar 2018 is in volle gang. We kijken uit naar het voorjaar en denken na over waar we naartoe gaan in de zomerperiode. Bij het opvoeden van onze kinderen realiseren we ons helemaal dat de tijd met een sneltreinvaart voorbij vliegt. Zo ook bij onze dochter. Het is inmiddels al weer 6 jaar geleden dat ze begon met de Suzuki-lessen. Ik zie dit nog voor me als de dag van gisteren. Samen met mijn echtgenote vroegen we ons af of het eigenlijk niet te vroeg was om te starten met pianolessen. Eenmaal beland in de wereld van Suzuki, kom je erachter dat kinderen van 4 jaar al regelmatig een jaartje les achter de rug hebben. Tijdens de eerste les herinner ik me dat ene artikel op het prikbord in het klaslokaal met de titel 'Een jaar lang Twinkles oefenen'. De gedachte die bij mij op kwam was: "Gaat onze kleine meid ook een jaar lang Twinkles oefenen? Dat is toch steeds hetzelfde doen?" De les die een half uur duurde bevatte maar 10-15 minuutjes 'echt' les en de rest van de les was gevuld met veel instructies die we jarenlang hebben opgevolgd. Ik noem hier enkele voorbeelden:

- Ik wil jullie dochter piano leren maar als ouders moeten jullie wel erg betrokken zijn.
- Als ik lesgeef, wil ik dat jullie aantekeningen maken. Tijdens de les blijven de ouders aan de zijlijn en laten het aan de lerares over.
- Luister zo veel mogelijk naar de CD, minimaal elke dag.
- Oefen elke dag. Probeer een vast moment op de dag aan te houden. Net zoals tandenpoetsen, dat doe je ook elke dag.
- Stimuleer je kind op een positieve manier.
- Lees het boek van dr. Shinichi Suzuki 'Nurtured by Love'. Hij is de grondlegger van de Suzuki methode en je zult deze methode beter begrijpen.

Even de reflectie van het heden met onze eerste les. Ik denk dat we als ouders nog steeds erg betrokken zijn. We hebben het ingevuld als dat muziek iets leuks is. Papa is weliswaar blijven hangen in boek 2, maar probeert nog regelmatig met een hand te oefenen (uit boek 5 en dat is best een uitdaging). Samen oefenen gebeurt ook nog regelmatig, hoewel we zien dat het laten vieren een natuurlijk proces is. Wel is het zo dat een van de ouders de 'Suzuki-ouder' is, en de ander wat minder betrokken is. Consistentie draagt bij aan ordentelijkheid en automatisme.

Tot een jaar geleden maakte ik tijdens elke les aantekeningen. Bij het maken ervan laat je natuurlijk je betrokkenheid zien, zodat je thuis kunt werken aan de specifieke aandachtspunten. Nou heeft onze lerares een standaard lesformulier bedacht en alle aantekeningen staan hierop. Wel zo handig, nu ik grotendeels van de les niet aanwezig ben.

We hebben jarenlang de Suzuki CD's elke dag afgespeeld. Vaak was dat in de auto onderweg. Niet alleen af luisteren van het boek waarin we les hadden, maar ook de delen die nog komen moesten. Als je er vaak naar luister, lijkt het wel of je de muziekstukjes kunt dromen. En dat is mooi, want zeker op jonge leeftijd als je de noten nog niet zo goed kunt lezen, is het wel zo handig dat je weet hoe de melodie gaat. Tegenwoordig luisteren we wel een stuk minder vaak, misschien een paar keer in de week. Maar gelukkig werpt het dagelijks luisteren in het verleden zijn vruchten af. Onze dochter weet tegenwoordig gewoon hoe de melodie klinkt alvorens ze aan een nieuw lied begint.

Elke dag oefenen: "hmmmm, that's the biggest challenge!!" Laat ik u vertellen dat dit al een tijdje niet meer plaatsvindt bij ons thuis. Maar, wat ons wel erg opvalt, is dat er een andere houding is ontstaan. Natuurlijk ben ik het met u eens dat dagelijkse oefening het best is. Echter als die intrinsieke motivatie niet altijd aanwezig is, draagt in mijn optiek oefenen om te oefenen niet echt bij. Tegenwoordig minder oefening, maar de kwaliteit van het oefenmoment is verbeterd. Dat heeft ook wel met volwassenheid te maken, hoewel ons dochttertje nog steeds slechts 10 lentes jong is. Bij het oefenen van een stukje is de focus op een specifiek aspect, zoals legato met linkerhand, dynamiek, of tempo. Dat gaat nu heel goed!

Als je de melodie ook nog goed in je hoofd hebt, en nu wel noten kunt lezen, zie je een stuk muzikaliteit waar je best trots op mag zijn, al zeg ik het zelf.

De tijd blijft snel voorbij gaan, en voordat we het zullen realiseren, zijn we weer 5 jaar verder. Ik zou zeggen geniet van de momenten, neem de adviezen van uw muziekdocent nog eens aandachtig door en experimenteer om de juiste balans te vinden. Die zult u vinden als betrokken Suzuki-ouder.

Vergeet overigens niet het boek van dr. Suzuki te lezen: 'Nurtured by Love'

Een muzikale groet,

*Scott Cheung (vader van Alyssa, pianoleerling van Heleen Verleur)*

---

## "ALTIJD IN BEWEGING!"

*Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht*

De titel van deze korte notitie kan letterlijk en figuurlijk opgevat worden. Figuurlijk is dit voor mij omdat ik weer twee fascinerende werelden heb leren kennen, de wereld van Dalcroze en de wereld van Kató Havas en letterlijk omdat het bij beide 'werkwijzen' om beweging gaat...

Bij "Dalcroze Eurythmics" zet je muziek om in (vrije) bewegingen met linten, sjaals, ballen, stokjes en dergelijke, wat heel verhelderend is voor je eigen interpretatie van de muziek en vervolgens weer voor de omzetting van deze interpretatie op je eigen instrument. Tijdens de ESTA-dag (European String Teachers Association) in Eindhoven op zondag 4 maart bij de workshop "Muzikale expressie", gegeven door celliste en Dalcroze-specialist Marlies Muijzers, heb ik daaraan mogen ruiken en mooie dingen ervaren. Marlies heeft ons prachtige oefeningen op allerlei soorten muziek (!) laten doen en ons begeleid bij het omzetten van muziek in beweging. Ook gaf ze korte individuele lessen, waarbij alle andere docenten mochten meekijken.


De cellisten die zich als 'proefkonijn' hadden opgegeven en die een stuk naar keuze aan haar voorspeelden, liet ze na de eerste speelronde op een bal plaatsnemen en nog eens spelen, zodat ze met instrument in handen en zittend op die bal heel goed in balans moesten zitten met focus op 'het centrum'... de muziek die ze speelden, moesten ze vervolgens dansen met een bal in handen en de opdracht daarbij was, met hun bewegingen voor zichzelf duidelijk zien te krijgen waar accenten, fraseringen, dynamische verschillen, muzikale hoogtepunten lagen... daarna weer spelen... ik zeg alleen: fascinerende transformatie... veel meer zeggingskracht in het spel!

Ik zelf was met de viool 'proefkonijn' en had een boek 2 stuk gekozen, het Menuet van Boccherini en haar en mij zelf de vraag over de verbeelding van (1) de syncopen en (2) de dynamische contrasten voorgelegd. Door me op een verende (!) manier het ritme op de viool te laten tikken en vervolgens verend (!) te laten klappen en me bovendien op een verende trampoline (!) te laten staan tijdens het spelen op de viool... ging alles veren en verend klinken!

Uiteraard moest ik daarna ook met de bal dansen (maar de melodie alleen in mijn hoofd zingen!) en daarbij mijn forte en piano contrasten uitbeelden, dansen, voelen... of ik het nog een keer kon doen en dan veel duidelijker zijn in mijn bewegingen, zodat het publiek mee kon denken (ze hoorden dus geen muziek he, ook niet van een cd ofzo, want ik moest het stil in mijn hoofd zingen, niet hardop!). Daarna mocht ik het weer spelen. En eerlijk waar: ik viel zelf bijna achterover van de kracht en de veerkracht... Ook hier weer... fascinerende transformatie! Ja, het lijkt een 'open deur', Marlies zei het steeds weer, maar door deze 'abstractie' en 'verbeelding' en 'vertolking' gebeuren er daadwerkelijk mooie muzikale dingen... en daar gaat het om: "altijd in beweging"!

Over de bewegingen van Kató Havas en haar "Twelve lesson course" meer in het volgende Suzuki Nieuws. Deze wordt gegeven door violiste Gerianne Wigboldus, die de "ambassadeur" van Havas in Nederland is. Karen vatte het in het voorwoord al goed samen: "spelen zonder je lichaam te veel te belasten. Dit bevrijdt zowel lichaam als geest". We hebben 1 les gehad, de rest volgt binnenkort!

*Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht (Suzuki (alt)viool en CML docent, Den Haag)*



**Suzuki Nieuws** is het blad voor leden en donateurs van de Suzuki Vereniging Nederland (SVN). De doelstelling van de SVN is het bevorderen van het muziekonderwijs volgens de Suzuki-methode. De SVN is de Nederlandse tak van de European Suzuki Association (ESA). Het Suzuki Nieuws verschijnt 1x per kwartaal (maart, juni, september en december). Kopij insturen als Word-document naar [liesbeth@violeren.nl](mailto:liesbeth@violeren.nl) of naar adres:

L.M. Bloemsaat-Voerknecht  
Plein 19C  
2511 CS Den Haag

Foto's en tekeningen als originele bestanden of gescand: 100% en 300 dpi.

Deadlines Suzuki Nieuws:

Herfstnummer: 15 augustus  
Winternummer: 15 november  
Voorjaarsnummer: 15 februari  
Zomernummer: 15 mei

Redactie: Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht ([liesbeth@violeren.nl](mailto:liesbeth@violeren.nl))

Grafische vormgeving: Zbigniew Dowgwillo ([dowgwillo@gmail.com](mailto:dowgwillo@gmail.com))

#### **Lidmaatschap**

De SVN kent verschillende categorieën leden:

- A volledig gediplomeerde Suzuki-docenten (ESA level 5)
- B1 Suzuki-docenten met ESA level 3 of 4
- B2 Suzuki-docenten met ESA level 1 of 2
- B3 docenten in opleiding voor ESA level 1, en andere muziekdocenten.
- C Suzuki-leerlingen en hun ouders en andere belangstellenden

Zij die de vereniging financieel willen ondersteunen kunnen donateur worden (minimumdonatie € 15,00 per jaar)

#### **Ledenkortingen**

Leden ontvangen korting op :

- + deelname aan SVN-workshops en andere evenementen
- + aankopen in de SVN-winkel (Suzuki-CD's, boeken etc.)

#### **Contributie, aanmelding en opzegging**

De contributie bedraagt voor A- en B- leden € 40,00 per jaar, voor C-leden € 15,00. Het verenigingsjaar loopt van 1 augustus t/m 31 juli. Nieuwe leden en donateurs kunnen zich aanmelden bij:

Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht  
Plein 19C  
2511 CS Den Haag  
e-mail [secretaris@suzukimuziek.nl](mailto:secretaris@suzukimuziek.nl)

Aanmelding geldt tot wederopzegging en per geheel boekjaar (1 augustus tot 31 juli); een eventuele opzegging dient tenminste 1 maand voor het einde van een boekjaar te geschieden.

#### **Bestuur**

**Voorzitter** Karen Lavie  
tel. 023-5767656  
[voorzitter@suzukimuziek.nl](mailto:voorzitter@suzukimuziek.nl)

**Secretaris** Liesbeth Bloemsaat-Voerknecht  
tel. 070-4271412  
[secretaris@suzukimuziek.nl](mailto:secretaris@suzukimuziek.nl)

**Penningmeester** Martin Loose  
tel. 070-4400159 / fax-4400160  
[penningmeester@suzukimuziek.nl](mailto:penningmeester@suzukimuziek.nl)

**Lid** Monique Dowgwillo  
tel. 020-7072833  
[monique@suzukimuziek.nl](mailto:monique@suzukimuziek.nl)

**Lid** Scott Cheung  
tel. 06-51632899  
[scott@suzukimuziek.nl](mailto:scott@suzukimuziek.nl)

**15 MEI 2018 ↔ DEADLINE VOOR HET KOMENDE SUZUKI NIEUWS**